

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Poletna naročnina L 800
Letna naročnina L 1.500
Letna inozemstvo L 2.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XII. - Štev. 47 (616)

Gorica - četrtek 1. decembra 1960 - Trst

Posamezna številka L 30

KATOLIŠKI SLOVENCJI V ITALIJI IN KOMUNIZEM

Po zadnji vojni so vsake volitve zbudile pozornost na našo narodno manjšino, ker gre med nami vedno za dvojno odločanje, narodnostno in politično. Drugod po državi tega dvojnega razkola ni; tudi na Južnem Tirolskem ga ni. Tam je nemška manjšina politično povezana v eni sami stranki, zato gre pri njih vedno le za različne narodnostne poglede med manjšino in večino. V čisto drugačen položaj je pa pahnil nas Slovence mednarodni komunizem. Ta se je zajel globoko med slovenske množice posebno med delavce, ki gredo za njim čez drn in strn kot ovce za ovnom. Vendar brezbojni komunizem ni zajel vseh Slovencev. Del teh se je komunizmu pravočasno iztrgal in se leta 1948 organiziral v Demokratski zvezi. Ta zajema enakopravno katoličane in demokrate (liberalce) na Goriškem, na Tržaškem pa so katol. usmerjeni Slovenci ustanovili Katol. skupnost. Vendar na volitvah nastopajo pod starim slovenskim simbolom LIPO. Ta je do sedaj še vedno in povsod uspešno kljubovala komunizmu obeh struj, titovske in stalinovske. Njen uspeh je večji na Goriškem, kjer so demokrate iztrgali slov. komunistom večino v goriškem mestu in si osvojili tudi občino v Števerjanju. Manj uspešna je lipa na Tržaškem, kjer nimajo slov. demokrate nobene občine; povsod so v manjšini.

Toda že itak težki položaj slovenskih demokratov in zlasti katoličanov postane pri vsakih volitvah še težji zaradi narodnostnih vprašanj, ki so pri nas vedno v ospredju. Posebno pri občinskih volitvah in pokrajinskih se bje boj vedno tudi za narodne vrednote: za materin jezik in njegove pravice, za slov. šolstvo, za narodno enakopravnost zoper zapostavljanje s strani večine, zoper načrtno raznarodovanje slovenske zemlje itd. Tu se demokratični Slovenci srečamo v bojem Jarku ne samo z MIS, temveč tudi z DC. Ta stranka, ki bi po vsej logiki morala biti naravna zaveznica zlasti slovenskih katoličanov v obrambi demokratičnih pravic zoper oba totalitarizma na desni in levi, se pri vsakih občinskih volitvah znajde proti njim na bojnih okopih, kot se je to posebno žarko pokazalo pri zadnjih volitvah na Tržaškem dne 6. nov. KD je šla v vseh slovenskih občinah na volitve z lastno listo z edinim namenom, da poudari italijansko prisotnost v teh občinah. Tega niso niti prikrivali in so pred volitvami in po volitvah javno izrazili svoje zadoščenje, da so nastopili povsod, tudi v Zgoniku, kjer so dobili le 70 glasov.

Takšno zadržanje KD priča, da gre tej stranki v naši deželi v prvi vrsti za širjenje italijanstva na škodo slovenske manjšine.

Poreče kdo, da je KD stranka Italijanov in da zato skrbi za koristi Italijanov. To bi šlo, ko bi KD hotela zastopati le koristi Italijanov, kot n. pr. MIS. Toda pri vsakih volitvah trde krščanski demokrati, da so oni najuspešnejši branilci demokratičnih in krščanskih vrednot tudi med Slovenci in da je zato v sedanjem trenutku dolžan vsak katoličan voliti zanje, češ da je takšno tudi mnenje cerkvene hierarhije. Tu nastopi za katoliško usmerjenega slovenskega volivca dvom vesti, casus conscientiae, pravimo v moraliki. Na eni strani namreč vidi komunizem, ki je zajel večji del slovenskih ljudi in ki ogroža njih verske in demokratične vrednote; na drugi strani mu stoji nasproti KD, ki vidno in javno grozi, da nam uniči našo narodnost in odvzame našo zemljo. Slov. človek čuti vsakdanje spore in prepire z njimi zaradi tega. Ker kri ni voda, se je zgodilo, da se je Demokratska zveza v občini Devin-Nabrežina povezala v skupno občinsko listo s komunisti obeh struj. To je pa lizzvalo veliko »pohujšanje« pri številnih Italijanih, ki so obdolžili slov. katoličane, da so se povezali s komunisti in se s tem izneverili svojemu prepričanju.

Predvsem ni res, da so se katoličani povežali s komunisti. Slov. katol. skup-

nost v Trstu ni nikoli pristopila k tej povezavi v občini Devin-Nabrežina. Krajevni činitelji so to spletili brez vsakega posveta z vodstvom SKS v Trstu. Potem je treba znova poudariti, kar smo v našem listu že povedali, da SKS v občini Devin-Nabrežina nima svoje sekcije in svojih zaupnikov. Zato ne more kot taka nič vplivati na tamkajšnje razmere. Končno v položaju, ki ga je KD ustvarila s svojim očitnim nastopom v podporo italijanstva v slovenskih občinah, ni SKS mogla nastopiti zoper tako povezavo, ne da bi se osmešila pred slovenskimi volivci. Čas bi bil, da odgovorni ljudje pri nas razumejo položaj slovenskega človeka. Tudi slovenski katoličan razume in čuti narodne krivice, ki se mu godijo; zaveda se tudi, da je njegova dolžnost, da brani narodne svetinje, ki so mu jih izročili očetje, saj je v preteklosti zanje že toliko žrtvoval. Pri takem razpoloženju slovenskih ljudi v občini Devin-Nabrežina bi vsak javen nastop od strani SKS zoper občinsko listo dosegel nasproten učinek: slovenske ljudi bi še bolj pogljal v naročje komunizma.

Kar se pa tiče demokratičnega in katoliškega prepričanja nas katol. Slovencev in našega odpora zoper komunizem, nam naši politični nasprotniki ne morejo po pravici ničesar očitati. Slov. katoličani v Italiji smo se borili zoper komunizem že takrat, ko je bila ital. DC še vedno povezana s komunisti v skupni vladi pod De Gasperijem. Že konec avgusta 1945 smo si ustanovili svoje lastno glasilo, Slovenskega Primorca, ki si je zadel za nalogo tudi boj zoper komunizem. Od tega časa dalje smo v Slov. Primorcu in pozneje v Katoliškem glasu izbojevali marsikako bitko zoper komunizem pri nas. In ne brez uspeha. Pri tem smo bili in smo še vedno navezani le na same sebe ob nerazumevanju od vseh strani. Zato nikakor ne bomo trpeli, da nam kdo očita »pozno kesanje« zaradi nabrežinske zadeve; še manj, da nas kdo črni za filokomuniste in sopolitike komunizma. Naša preteklost je v tem oziru čista. Petnajst let se neustrašeno borimo zoper komunizem in vse njegove pojave in se bomo še naprej. Vendar ne tako, da bomo odobrvali vse napake, ki jih KD dela pri nas, ter šli za njo čez drn in strn kot drviyo brezglavi komunisti za svojo partijo.

NATO atomska velesila?

Medtem ko je francoska narodna zbornica že drugič razpravljala o tako zvani francoski udarni sili, je vrhovni poveljnik atlantskih oboroženih sil general Norstad na redni parlamentarni konferenci atlantskih držav predlagal, naj bi v okviru NATO ustanovili atomski »pool« (skupnost), da bi tako Atlantska zveza postala četrta atomska velesila. Po njegovem bi se s tem zadostilo modernim strateškim zahtevam kakor tudi prestižnim željam nekaterih držav članic Atlantskega pakta (Francija), ki hočejo po vsej sili priti do lastnega atomskega orožja.

Ta Norstadov predlog je naletel pri nekaterih na odobravanje, pri drugih pa na grajo, zlasti pri socialkomunistih.

Vsekakor ni zadeva tako enostavna, ker bi morale ZDA v tem slučaju spremeniti Mac Mahonov zakon o zaupanju atomskih tajnosti drugim državam. — Problem kot tak bo pa vedno ostal; zato bo zaradi njega steklo še mnogo črnila.

NOVE NALOGE NATO

Na parlamentarni atlantski konferenci v Parizu je govoril tudi glavni tajnik Atlantskega pakta Belgijec Spaak, ki je iznesel vrsto svojih mnenj in predlogov v zvezi s poslanstvom Atlantskega zavezništva.

Po njegovem bi bilo treba Atlantsko zavezništvo razširiti tako zemljepisno kot z dodelitvijo še novih kompetenc. Čeprav Hruščev oznanja »koeksistenco«, je treba vedno imeti pred očmi dejstvo, da je to le taktika, ki jo nujno zahteva vojaško ravnovesje med Vzhodom in Zahodom. Zaradi tega se v nerazvitih deželah Afrike in Azije ne bje prav nič manj neizprosen boj za politični vpliv in oblast. Zaradi tega bi Atlantsko zavezništvo še bolj prispevalo k atomskemu ravnovesju, če bi razpolagalo z atomskim orožjem. Ko bi Evropa tako imela povsem zavarovan hrbet, bi se lahko z večjo vnemo in gotovostjo posvetila ekonomskega in politično-ideološkemu boju proti komunističnemu pronicanju. Komunistična nevarnost še vedno obstoja, zavzela je le drugačne oblike. V komunističnih deželah so sicer dosegli

kakšno socialno pridobitev, toda za ceno človeškega dostojanstva in duhovnosti. To je zabloda, ki se je moramo varovati. Ne smemo tekmovali s komunističnim svetom, kdo izkoplje več premoaga, izdela več jekla ali strojev, ker ni važno, kaj in koliko proizvajamo, ampak za kaj proizvajamo. Z drugimi besedami proizvajati moramo načrtno in v čim večji povezanosti držav med sabo. To nalogo naj bi si postavilo Atlantsko zavezništvo v bližnji prihodnosti.

O vseh teh problemih bodo še v tem mesecu razpravljali na rednem letnem zasedanju Atlantskega sveta, ki bo v Parizu okrog 20. decembra.

AMERIŠKO - NEMŠKI RAZGOVORI

Minuli teden so se v Bonnu zaključili ameriško-nemški razgovori glede nemškega prispevka tako zvanim nerazvitim deželam ter k vzdrževanju ameriških čet v Nemčiji v okviru Atlantskega zavezništva. — Odkar je namreč ameriška plačilna bilanca pasivna, zaradi česar so se močno zmanjšale dolarske zlate rezerve, se je začela Amerika obračati na svoje evropske zaveznike, da bi ji pomagali nositi breme, ki ga ima za vzdrževanje miru in varnosti v svetu. V prvi vrsti se je obrnila na Zahodno Nemčijo, kateri je sama

Slovenske organizacije predsedniku vlade Fanfaniju

Slovenska demokratska zveza v Gorici, Slovenska demokratska zveza v Trstu in Slovenska kulturno-prosvetna zveza v Trstu so 27. novembra poslale predsedniku vlade prof. A. Fanfaniju naslednje pismo:

»Slovenci, ki prebivajo v pokrajinah Trst, Gorica in Videm, so se že ponovno obrnili na vlado in na parlament republike z različnimi nujnimi zahtevami in spomenicami, da bi dosegli objavo tistih zakonskih določb na podlagi demokratičnih načel, na podlagi določb republiške ustave in na podlagi mednarodnih obveznosti, ki jih je prevzela vlada za ureditev jezikovnih in narodnostnih pravic slovenske manjšine v Italiji.

Ker na te zahteve ni bil dan noben odgovor in ker slovenska manjšina — v razliko od nemške,

francoske in ladinske manjšine — še vedno ne razpolaga z zakonskimi določili, ki bi urejala njeno narodno, jezikovno in kulturno življenje, je potrebno poskrbeti, da se v korist razvoja slovenske manjšine in tudi v korist italijanske republike s takim stanjem preneha.

Omenjene spomenice so soglasni izraz stališča slovenske narodne skupine glede njenih življenjskih vprašanj in vsebujejo osnovne zahteve, ki imajo svoj pravno-politični izvor v načelih republiške ustave in v določbah posebnega statuta kot sestavnega dela londonskega memorandumu. Te spomenice so po svoji vsebini žive in aktualne, prav tako kot so bile tedaj, ko so bile podpisane. Nobena še tako upravičena zahteva, ki jo spomenice vsebujejo, ni naletela, na žalost, ne pri vladi ne pri krajevnih oblastvih na potrebno razumevanje, še manj pa na ustrezno izvajanje razen malopomembnih koncesij.

Tudi po predložitvi zadnjih spomenic so se pogoji narodnega življenja Slovencev v Italiji nadalje poslabšali. Prav v teh dneh je tržaško sodišče zanikalo pravico rabe slovenskega jezika na sodišču ter tako potrdilo veljavnost člena 137 kazenskega postopnika in 122 civilnega postopnika, členov, ki sta fašističnega duha in izvora.

Pripadniki slovenske skupnosti niso priznali in ne nameravajo priznati takega dejanskega stanja, ko se ne izvajajo ustavne določbe glede njihovih osnovnih pravic in spriču katerega se posebni statut kljub podpisu in izjavam odgovornih državnikov smatra — da uporabimo izraz, ki ga je bilo slišati na sodišču — kos papirja brez vrednosti. Čut odgovornosti pred zgodovino in pred slovensko manjšino nam ne dopušča, da bi se odpovedali načelu enakopravnosti državljanov različne narodnosti, in sicer ne le glede oblike in besed, temveč predvsem glede dejanj.

Špoštovani gospod predsednik, dosedanje ravnanje krajevnih in osrednjih oblasti je hudo prizadelo ugled države, medtem ko začena slovensko prebivalstvo izgubljati zaupanje v oblasti, ki ne izvajajo svojih obveznosti — ki so jih prevzele do lastnih državljanov — v škodo obstoja in kulturnega razvoja slovenske manjšine. Mnenja smo, da je obseg teh vprašanj zašel v tisto fazo, ko je postalo nujno, da odgovorne oblasti takoj rešijo postavljena vprašanja, ki jih zahteva slovenska manjšina Trsta in Gorice in organizacije, katere jo predstavljajo.

Podpisani zastopniki Slovenske demokratske zveze iz Trsta in Gorice ter Slovenska kulturno-gospodarska zveza iz Trsta in Gorice bi želeli, da bi se jim omogočilo ustno obrazložiti gospodu predsedniku ministrskega sveta vse svoje razloge glede težavnega položaja, v katerem se nahaja jezikovna skupina, katero predstavljajo.

Gospod predsednik, v pričakovanju, da bi Slovenci v Italiji mogli najti v Vas tistega državnika, ki bi rešil veseča vprašanja v korist manjšine in države ter da bi se čimprej uresničil zahtevni sestanek, Vas pozdravljamo z odličnim spoštovanjem. — Trst-Gorica, 27. novembra 1960.

Popović odpotoval proti Italiji

Državni tajnik za zunanje zadeve Jugoslavije, Koča Popović, je včeraj 30. novembra popoldne odpotoval skupno s soprogo z vlakom v Rim. Pred odhodom je izjavil agenciji Tanjug, ANSA in italijanskemu radiu, da je z veseljem sprejel vabilo ministra Segnija, da obišče Italijo. To je prvi v zgodovini povojne Jugoslavije, da državni tajnik za zunanje zadeve obišče Italijo. Koča Popović je v svoji izjavi dejal, da pričakuje od tega obiska pomembne rezultate v gospodarskih, kulturnih in prijateljskih odnosih med obema državama. Že doseženi rezultati na teh področjih dajejo najboljše upanje za njihov nadaljni ugodni razvoj. Videmski spo-na Koroškem.

razum je omogočil v petih letih 30 milijonov prehodov. Sodelovanje med italijansko in jugoslovansko industrijo je tudi prineslo vidne rezultate.

Glede manjšinskega vprašanja je Koča Popović izjavil, da se zadnja leta mora všteti tudi napredek v tem pogledu. »Manjšinskega vprašanja smo in bomo dali poseben pomen,« je izjavil Popović. Zato Slovenci v Italiji pričakujemo od tega obiska dejansko rešitev zaščite naše narodne manjšine.

Popović se je pravkar vrnil z obiska na Dunaju, kjer je z avstrijskimi državniki obravnaval tudi zadeve slovenske manjšine

NAŠ TEDEN V CERKVI

4. 12. nedelja, 2. adv.: sv. Barbara, dev., muč.
5. 12. ponedeljek: sv. Julijan, m.
6. 12. torek: sv. Miklavž, škof
7. 12. sreda: sv. Ambrož, škof, strogi post
8. 12. četrtek: Brezmadežna, zapovedan praznik
9. 12. petek: sv. Valerija, m.
10. 12. sobota: Lavretanska M. B.

SV. BARBARA († okrog 300) je bila brhka in zelo nadarjena. Oče je bil pogan. Da bi hčerko obvaroval, jo je zaprl v stolp ali grad. Tam naj bi se izobraževala pod vodstvom več učiteljev in nato bogato poročila. Dal ji je za družbo nekaj družic.

2. adventna nedelja

IZGOVOR

Advent je čas hrepenenja po Odrješniku. Zato čas priprave, čas pokore. Kaj lahko pa dobiš izgovore, ki te od tega odvrnejo. Opozorim te na dva izgovora: »Nimam časa«, »Bom na stara leta«.

1. »Nimam časa«. Ali nisi morda natančen, obenem pa tudi širokoven? Natančen glede Boga, širokoven glede sebe. Natančen, ko je treba sprejeti verske resnice in dolžnosti. Vsak dvom, vsak možen dvom ti je že zadosti, da se upiraš sprejeti versko resnico. Naletel boš lahko na kakšnega, ki se naslanja na vsak izgovor, pa naj bo močan le kot trava bilka ali las, da taji Boga. Ti sicer tega ne delaš, imaš pa za kake druge verske resnice le piškave izgovore, če ti le resnica ni kaj všeč. Ali ne vidiš, da si kot trst, ki ga maje veter? Ali niso bili učenci Janeza Krstnika nekoliko tebi podobni? Spoštovali so Janeza Krstnika. Verovali so, da je od Boga poslan. Ko jim je pa pokazal na Odrješnika, niso verovali. Iskali so raznih izgovorov. Tako Janezu ni preostalo drugega, kot da jih je poslal naravnost k Jezusu. Naj jih on prepriča!

Si pa tudi širokoven. Kdaj? Ko je treba božjo postavo izvršiti. Tedaj ti zadostuje vsaka malenkost, da »sebe rešiš«, to je, da se otreseš dolžnosti. N. pr. hoditi redno k sv. maši. Se laže se otreseš adventne spovedi, to je čas priprave na Odrješnika. Zavračaš. Da bi bil namreč na duši pripravljen sprejeti Boga v svoje srce, odklanjaš iti k sv. obhajilu. Odklanjaš, da bi bil v milosti božji.

Tvoj izgovor je: »Nimam časa«. Češ da imaš preveč dela. Zato morda delaš še ob nedeljah. Tedaj grehu še nov greh nakladaš, ko opustiš sv. mašo! Kje naj bo čas za spoved?! Podoben si vozniku, ki preveč naloži na voz. Konj ne spelje. Ko je nekoč neki voznik vihtel bič nad konjem, da bi speljal pretežno naložen voz, je mimoidoči zamrmral: »Osel poganja konja!« Če imaš preveč dela, vеди, da si si preveč naložil, izpreži, odloži toliko, da boš lahko svoje grehe pripeljal v spovednico, dušo pa k Bogu! Pa bo lep advent!

2. Drug izgovor je: »Bom na stara leta«, namreč poskrbel za dušo, dal Bogu, kar je božjega. Pa poznaš naš pregovor: »Česar se Janček ni učil, tega tudi Janez ne bo znal?« Janez Krstnik je šel v mladosti v puščavo služiti Bogu. Tako se je pripravil za takó odlično službo. Tebi tega treba ni, namreč iti v puščavo. Pač pa že sedaj služi Bogu in skrbi za dušo! O kako lahko je dolžnost odložiti! Kako lahke so obljube! N. pr. »Sedaj ti ne plačam, čez pol leta ti gotovo dam.« Kot da bi čez pol leta bilo laže plačati brez denarja. Ali meniš, da bo na stara leta pokora manj težka? Ali boš bolj lahko hodil s starimi kostmi k sv. maši kot sedaj z mladimi, močnimi? In ali veš, da dosežeš starost? Vsako minuto umre 95 ljudi, vsako uro 5.700, vsak dan 137.000, vsako leto 50 milijonov! Koliko izmed teh je mislilo kot ti? Kje imaš zagotovljeno, da ne boš med njimi kmalu tudi ti, ne da bi dočakal starosti? Toda kdo, ki je star, prizna, da je star? Ne ka žena je duhovniku, ki ga poznam, ko jo je vprašal, kako ji

Med učitelji je bil eden kristjan. Ta jo je poučil v krščanski veri. Ko je prišel čas poroke, je Barbara izjavila, da se ne bo poročila. Oče je v tem spoznal, da je hči kristjanka. Ker je ni mogel pripraviti, da bi sv. vero zatajila, jo je oče izročil sodnikom. Ker se tudi njemu ni posrečilo, da bi odpadla, jo je dal bičati in nato obglaviti.

Sv. Barbara je poznana in češčena na Vzhodu in Zapadu. Priprošnjica je za srečno smrt. Častijo jo posebno rudarji. O sv. Stanislavu se poroča, da je iz njenih rok sprejel v boleznih (na Dumaju) sv. popotnico.

gre, rekla: »Že, že. Noge so bolj trde. Ne vem, kaj bo na starost.« — »Koliko let ste pa stari, mati?« — »Samo osemdeset.« Glej, kako je bila še mlada!

Ko se človek postara, tako lahko misli, da je smrt še za deveto goro. Zato glej, ne odlašaj s pokoro! Ne odlašaj v skrbi za dušo! Sicer bi kaj lahko odlašal tudi na starost, če bi jo res dosegel.

Sedaj v adventu naredi račun. Ne oblači se v mehka oblačila slepivih izgovorov. Bodi natančen zase, širokogruden za Boga! Tedaj bodeta vesela vsaj dva: Bog in ti! Amen.

Iz življenja Cerkve

Sv. oče je izpolnil 79 let

Dne 25. novembra je sv. oče Janez XXIII. praznoval svoj 79. rojstni dan. V Vatikan prihajajo te dni številni in bogati darovi od strani škofov, duhovnikov in vernikov iz raznih dežel sveta. Dne 20. aprila letos je namreč vatikanski tajnik Tardini poslal vsem škofom pismo, s katerim jih obvešča o dveh velikih delih, s katerimi hočejo počastiti papežev rojstni dan, in sicer s postavitvijo cerkve, posvečene sv. Gregoriju Barbarigu, in z ustanovitvijo zavoda za laike, ki prihajajo v Rim, da tam dokončajo višje šole. Prvo zamisel naj bi udeležila cerkvena hierarhija, drugo pa katoliški laiki. Ti dve veliki podjetji naj bi bili v trajen spomin na leta vladanja sv. očeta Janeza XXIII. — Dokončali jih bodo do prihodnjega leta, ko bo sv. oče obhajal 80. obletnico rojstva.

Križarska vojska posta

Leta 1959 so začeli v Nemčiji na pobudo nemškega episkopata s »križarsko vojsko posta«. Denar, ki bi ga verniki s tem pritrhanili, naj bi služil za najnujnejše potrebe zaostalih narodov sveta. V dveh letih so nemški verniki nabrali veliko vsoto 80 milijonov mark (približno eno milijardo in 200 milijonov lir). Čeravno je ta vsota zelo razveseljiva, vendar ne krije niti polovice najnujnejših potreb. Doslej so prejeli namreč prošnje za 405 milijonov mark pomoči.

Inženir Filippo Guala — trapist

Vplivna italijanska osebnost, inženir Filippo Guala, ki je še do včeraj zavzemal eno najvažnejših mest v italijanskem življenju kot administrator RAI-TV in kot predsednik udruženja INA-Casa, je vstopil kot novinec v red trapistov. Njegova odločitev, na katero se je že dolgo pripravljaval, je presenetila vse, ki so ga poznali in globoko cenili. Že kot član organizacije visokošolskih izobražencev, je svoje počitnice večkrat preživljal med tihimi zidovi trapističnega samostana v Frattocchiu. Vedno bolj ga je osvajala želja popolne posvetitve Bogu. Ni si ustvaril lastne družine, ostal je sam. Tako se je odločil za Boga, in čez štiri leta bo posvečen v duhovnika.

V Bologni bodo molili za Cerkev v molku

Kakor že nekaj let, bodo tudi letošnji advent katoliški verniki bolognske nadškofije pod vodstvom svojega nadškofa kardinala Lercara posvetili mislim in molitvam za »Cerkev v molku«. V posebnem pozivu svojim vernikom je kardinal Lercara razložil namen tega spomina in podal program: prvo adventno nedeljo bodo molili za vernike v Letoniji, Estoniji, Litvi ter Poljski; druga adventna nedelja je posvečena vernikom Ukrajine, Rusije, Češkoslovaške in Vzhodne Nemčije. To nedeljo bo opravlil slovesno vzhodno liturgijo nadškof msgr. Janez Bučko. Tretjo nedeljo bodo verniki posebej naprošeni za

Slovenski duhovniki med izseljenci v Severni in Južni Ameriki

V KANADI

se je po zadnji vojni število naših ljudi zelo pomnožilo. Dušno pastirstvo med njimi obširno popisuje novi Koledar celovške Mohorjeve družbe. — V francosko govorečem delu Kanade zbira rojake lazarist Jože Časl (750 Roy str. E., Montreal, Que). Največja skupina je zdaj v mestu Toronto, kjer je slovenska cerkev Marije Pomagaj. To lepo organizirano župnjo vodi lazarist Andrej Prebil (609 Manning Ave, Toronto 4, Ontario). Drugo župnjo na drugem koncu mesta sedaj ostvarja lazarist Janez Kopač (193 Brownline, Toronto 14, Ontario). Drugi centri nimajo stalnega izseljenskega duhovnika. Ob pacifiški strani kanadske dežele deluje v Vancouverju B. C. (236 Campbell Ave) g. Pavel Golia, ki se ob drugi zaposlitvi rad pobriga za rojake. — Lazaristi v Torontu izdajajo mesečnik »Božja Beseda«.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Združene države so bile torišče dolgotrajnega delovanja med slovenskimi izseljenci od l. 1900 naprej. Rojaki so si ustanovili vrsto slvenskih župnij, ki počasi z rojaki vred ostajajo in postajajo mešane župnije. Predvno živčim slovenskim duhovnikom so se pridružili po voj-

Pok. škof. dr. Gregorij Rožman
oče slovenskih izseljencev

ni mnogi duhovniki begunci. Središče slovenskega življa je Cleveland. Ni prostora, da bi omenjali naslove vseh slovenskih duhovnikov, ki jih Koledar lista »Ave Maria« vsako leto na več straneh ponatiskuje. Tudi številnih verskih in družabnih društev ne moremo omenjati. Pač pa ne moremo mimo slovenske frančiškanske postojanke v Lemontu (Box 608, Illinois), kjer izhaja verski mesečnik »Ave Marias«. S tem svojim listom, duhovnimi vajami in drugimi akcijami med našimi izseljenci delajo frančiškani mnogo dobrega. Slovensko in krščansko misel podpira že leta in leta tudi tednik »Amerikanski Slovenec« in dnevnik »Ameriška Domovina«.

VENEZUELA

Skupina Slovencev v južnoameriški državi Venezueli si je dolgo prizadevala, da bi dobila svojega slovenskega duhovnika. Slednjic so ga po posredovanju rajnega škofa dr. Rožmana le dobili v osebi g. Janeza Grilca (Calle Moledano 15, Chacao Edo. Miranda), ki s skupnimi službami božjimi, socialnimi akcijami in lističem »Življenje« povezuje naše rojake.

BRAZILJA

Brazilijska še nima stalnega našega izseljenskega duhovnika, čeprav je potreben. Rojakov, zlasti Primorcev, je tam kar precej. V delo za rojake sta zadnje čase posegla g. Alojzij Ile iz Sao Paulo in g. Ludvik Ceglar iz Sao Roque.

ARGENTINA

V Argentini je dolgo let pastiroval sam med tolikimi rojaki s Primorskega g. Janez Hladnik (San Jose de Pompeo, Juramento, 1780, Lanus, Bs. As.). Po prihodu mnogih beguncev iz italijanskih in avstrijskih taborišč je slovensko dušnopastirstvo izboljšalo. Danes je Buenos Airesu Slovenska dušnopastirska pisarna (Ramon Falcon 4158), kjer stanuje tudi g. Anton Orehar, direktor slovenskih dušnih pastirjev v Argentini. Tu izhajata odlični mesečnik »Duhovno življenje« ter listič za otroke »Božje stezice«. Poleg tega si duhovniki pomagajo za stik z rojaki tudi z listom »Oznanilo«. V zadnjem desetletju je v založbi Dušnopastirske pisarne izšlo več potrebnih nabožnih knjig. — V Adrogué deluje slovensko semenišče in apostolska šola, nekak srednješolski zavod za slovensko mladino. Oboje vodi rektor dr. Franc Gnidovec (calle Rivadavia 234, Adrogué FNGR, pc. Bs. As.). — Lepo delavnost razvija tudi Misijonska pisarna (Montes de Oca 320, Buenos Aires), kjer izhaja mesečnik »Katoliški misijon«. — Tudi delovanje slovenskih šolskih sester je velikega pomena za naše argentinske rojake.

CILE

Rojaki v Čile še niso mogli doseči, da bi se kdo od slovenskih duhovnikov posvetil samo njim. Požrtvovalno deluje med njimi s. Vincencija Kaplja.

AVSTRALIJA

V Avstraliji je zadnje desetletje število Slovencev neprenehoma naraslo. Sedaj jih cenijo že na osem tisoč. Da so se razkropili po vseh pokrajinah tega malo naseljenega kontinenta, je razumljivo. To seveda otežuje dušnopastirsko oskrbovanje.

Apostolatu med njimi so se posvetili naši oo. frančiškani iz Združenih držav. Z vsvo vneto je prihitel na to težko misijonsko delo p. Bernard Ambrožič (66 Gordon Str., Paddington, N.S.W.). Ta izdaja mesečnik »Misli«, s katerim skuša držati stik s tolikimi razkropljenimi rojaki v Avstraliji. Nepristano je na poti potujoči misijonar p. Valentin Bazilij. Tretji, ki deluje med njimi, je g. dr. Janez Mikula, koroški rojak. Svoje oporišče ima v Sydneyu (Sacred Heart Convent, Rose bay, N.S.W.).

T. R.

Tako smo v treh člankih dali povprečen pregled, kako je z dušnopastirsko oskrbo naših izseljencev po svetu. Ugotovimo lahko, da je bilo v tem pogledu po zadnji vojni veliko več storjenega kakor ves čas poprej. Za vse to gre v prvi vrsti zahvala pok. škofu Rožmanu, ki je številne begunske duhovnike pridobil, da so se posvetili težkemu in večkrat nevaležnemu delu za dušno oskrbo izseljencev. Veliko pa je k temu prispomoglo tudi novo gledanje Cerkve, ki je v konstituciji Exul Familia postavila na bolj sodobne temelje celotno oskrbo izseljencev in njihovih dušnih potreb. Izraziti smemo upanje in željo, da bo škof Roman našel naslednika, ki bo z enakim očetovskim srcem in z enako gorečnostjo še naprej skrbel za dušno pastirstvo med slovenskimi izseljenci in povezoval napore in izkušnje posameznih duhovnikov med njimi. (Ured.)

Kaj pa „slovenski čudež“?

Slovenci imamo izven matične države precej zanimivih organizacij. Mislimo, da je ena najbolj zanimivih Slovenska kulturna akcija, ki je neke vrste kulturni klub, predvsem pa knjižna založba. Centrala te čudne organizacije je sicer v Buenos Airesu, toda njeni sodelavci in bralci so raztreseni prav po vseh petih kontinentih.

Kakor vidimo iz tujih časopisov, se ljudje ne morejo načuditi temu »slovenskemu čudežu«, ki je bil storjen ne sicer na gospodarskem, ampak na kulturnem polju. Na mnogih koncih sveta so številne drugorodne skupine (v Buenos Airesu je n. pr. več ko en milijon Italijanov in več ko pol milijona Nemcev), vendar ne eni ne drugi ne morejo pokazati na kakšno svojo knjižno založbo, ki bi svobodno delovala in imela tako žetev, kakor jo imamo mi Slovenci. V šestih letih je bilo samo pri tej slovenski knjižni založbi izdanih 36 knjižnih izdaj, v skupni nakladi nad 36.000 izvodov.

Ce bi položili izdane knjige drugo poleg druge, bi bila črta dolga nekaj nad 8 tisoč metrov. Ce bi jih položili drugo vrh druge, bi nastal steber precej višji od Eiffelovega stolpa in štirikrat višji od newyorškega spomenika Svobode.

Zanimivo je pregledati imena sodelavcev pri reviji »Meddobje«, ki jo izdaja Slovenska kulturna akcija, in pri knjigah: pisci žive v ZDA, Italiji, Trstu, Kanadi, Angliji, Avstraliji, Belgiji, Franciji, Japonski, Španiji in Švici. Eno delo (Lukmanov prevod Avguštinovih pisem je prišel celo iz Ljubljane in ga je tiskala SKA s pomočjo mecenskega daru škofa Gregorija Rožmana).

Slovenci v zamejstvu smo lahko ponosni na to svojo založbo. Iz glasila SKA, iz »Glasu« (ki prihaja s kulturnimi novicami iz domovine in iz tujine brezplačno vsem zainteresiranim) pa je razvideti, da je njen finančni položaj vse prej kakor krepak, in da so prav ti zunanji, materialni vzroki najhujša ovira pri delu, ki bi moglo biti še bolj cvetoče. Saj je razumljivo: še v domovini ni nobena taka knjižna založba mogla izhajati brez državne podpore. Kako bi naj ta, ki je nastala med ljudmi po svetu, borečimi se prva leta predvsem za varen kos kruha? Toda zdaj smo vsi poklicani, da ji priskočimo ob stran: da postanemo njeni naročniki, da postanemo njeni »mecenji«, najsi s še tako majhnim darom. Ce bi se samo tisoč ljudi odzvalo in dalo »oživljajočo injekcijo« tej naši centralni knjižni založbi, s tem da bi postali njeni stalni naročniki, bi delo Slovenske kulturne akcije bilo zagotovljeno za večno.

Na knjige Slov. kulturne akcije se lahko naročite na upravi KG.

Širite „Katoliški glas“

Pevski koncert v Gorici

Aleksandr Nevski

Pred meseci smo imeli priliko gledati Eizenštejnovo umetnino »Oklepna Potemkina«, nemi film iz leta 1928. Tedaj smo si lahko ustvarili precej jasno sliko o tem velikem mojstru vseh časov, ki je znal iz filma napraviti umetnino za razliko od današnjih filmskih ustvarjalcev.

Zdaj smo lahko gledali drug njegov film, modernejši in tehnično popolnejši od »Oklepnice«: »Aleksandr Nevski«. Film prikazuje boje med Rusi in Tevtonci v 13. stoletju. Glasbeno spremljavo je sestavil slavni ruski skladatelj Prokofjev. Za razliko od Oklepnice je »Aleksandr Nevski« govorni film. V njem se opaža popolnejša filmska tehnika, saj je iz leta 1937. Tudi tu se razodeva izkušena režiserjeva roka, njegov izreden čut za umetnost in lepoto. Eizenštejn je bil neprekosljiv mojster zlasti pri množičnih prizorih. To opazimo tudi pri tem filmu, pri veličastnih prizorih divjega spopada med Rusi in Tevtonci. Sovražnike — tevtonske viteze — je oblekel v bela oblačila, in dobre ljudi — rusko ljudstvo — v temne kmečke obleke. Najbolj tragični in močni prizori pa so se odigrali med belimi viteškimi plašči, v beli, zasneženi pokrajini in med belimi ledenimi ploščami jezera. Celotno dejanje je prikazano tako pretresljivo resnično, da težko verjame, da je ta film star že nad 20 let. Pomislimo samo, kake smešne prizore nam nudijo danes filmski ustvarjalci, ki prikazujejo mogočne boje, ki so se vršili v davni preteklosti.

Eizenštejnova umetnost ima svoje najgloblje korenine v upodabljanju kulturi; njegova poglobljena pozornost pri umetniškem oblikovanju filma velja gradnji filmske podobe. Kako veličastni so v tem filmu nekateri prizori v svoji preprostosti in skromnosti! Sama figura ruskega princa Aleksandra Nevškega je kot umetniško isklesan kip, ki v svoji mogočnosti zbuja občudovanje. Eizenštejn stalni sodalavec, snemalac Tissé, je lahko v tem filmu sprožil vso svojo umetniško silo, kajti prizori so mu dali za to veliko možnost. Nikjer ni nič pretiranega. Vse je tako strogo umirjeno in teži le za tem, da na najbolj sugestivni način prikazuje tedanje dogodke v luči čiste in večne umetnosti.

Zaključimo lahko, da je »Aleksandr Nevski« kot mogočna in veličastna zgodovinska epopeja, ki jo spremlja prekrasna simfonija. Glasba ima v tem filmu nedvomno veliko vlogo. Vendar ne moremo zato trditi, da nadomestuje njegove vrednosti, kajti tudi film sam na sebi je stvaritev vsestransko izobraženega človeka, do skrajnosti občutljivega za trajne in neugasljive umetniške vrednosti, človeka, v katerem je vedno gorel živi ogenj čiste umetnosti.

Film je zaradi resne vsebine primeren za odrasle. **Mira**

Alžirija in ZN

5. decembra se bo v Združenih narodih že petič pričela razprava o alžirskem vprašanju. Nevtralne afro-azijske države bodo spet skušale obsoditi Francijo. — Znano je, da je bila Francija vedno nasprotna temu, da bi se alžirsko vprašanje reševalo pred mednarodno javnostjo, češ da je to njena notranja zadeva. To stališče pa vsekakor ni preprečilo, da se ne bi vprašanje razširilo v mednarodno javnost, čeprav za sedaj samo po razpravah. Toda v zad-

njem času že groze s posegom Kitajci in Sovjeti.

Uganko predstavljajo letos ZDA. Vsi z radovednostjo pričakujejo, kakšno bo uradno zadržanje Amerike, kajti ta odločitev bo jasno pokazala, kakšno politiko mislijo ZDA voditi do Francije in De Gaulle. Kljub temu da novi predsednik Kennedy prevzame oblast šele 20. januarja, vendar utegne vplivati na zadržanje ameriškega zastopstva v OZN. To pomeni, da se bodo ZDA glasovanja morda vzdržale.

»Kako srečna bi bila, če bi ne bila tako bogata.«

Barbara Huton, ameriško dekle, ki je podedovalo ogromno bogastvo

Radio Trst A

Teden od 4. do 10. decembra 1960

Nedelja: 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 Oddaja za najmlajše: »Zalika in pošasta«, pravljica; igrajo člani RO. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Kronika tedna v Trstu. — 14.45 Vokalna kvinteta Lisinski in Niko Stritof. — 17.00 »Sabovska partija«, srednjevska romanca; igrajo člani RO. — 21.00 Iz zakladnice slovenskih narodnih pesmi: (10) »Neusmiljena gospoda«. — 21.30 Schumann: Kvintet s klavirjem, op. 44 v Es-duru.

Ponedeljek: 18.00 Znani sodobniki: »General Cemal Gürsel«. — 18.30 Vivaldi: Koncert št. 3 v F-duru. — 20.30 »Ovca sv. Miklavža«, pravljica; igrajo člani RO. — 21.00 Galuppi: »Podeželjski filozof«, opera v treh dejanjih.

Torek: 18.00 Radijska univerza: Čudovitosti rastlinstva: (9) »Dušik in njegove naloge v rastlinskem svetu«. — 18.30 Debussyjevi, Ravelovi, Granadosovi in Callejovi samospevi. — 19.00 Pisani balončki. — 21.00 Tvorica sanj, obzornik filmskega sveta. — 21.30 Koncert pianista Andreja Pregerja. — 22.00 Pot v umevanje sodobne poezije: (3) »Baudelaire utrú pot sanjam in fantaziji«.

Sreda: 18.00 Dragoceni kamni: (1) »Tajinstveni svet briljantov«. — 18.30 Janáček: Sinfonietta. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 20.30 Avtor tromesečja - Anton Pavlovič Čehov: »Tri sestre«, drama v štirih dej.; igrajo člani RO.

Četrtek: 8.30 Iz slovenske narodne pesmarice. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 Oddaja za najmlajše: »Mizarček svedriček«, pravljica; igrajo člani RO. — 14.45 Vokalni kvartet »Večernica«. — 15.30 »Sentjurjevski provizor«, drama v treh dej.; igrajo člani RO. — 18.00 »Zlata ptica«, črtica Marije Svajncer. — 18.30 Slovenski samospevi: (10) »Nova generacija Lipovšek, Pahor in Kozina«. — 19.00 Širimo obzorja: Početki omike: (5) »Gradiščarji«. — 20.30 Simfonični koncert orkestra Tržaške filharmonije.

Petek: 18.00 Etnografski zapiski: (10) »Ladaki — indijski Mongoli pod Himalajo«. — 19.00 Sola in vzgoja - Jože Jamnik: »Veski momenti v vzgoji«. — 21.00 Umetnost, književnost in prireditelje v Trstu. — 21.20 Koncert operne glasbe. — 22.00 Obletnica tedna: »Friedrich Engels, življenje in delo, ob 140. obletnici rojstva«. — **Sobota:** 15.30 »Od tvoje do mojega«, igra v treh dej.; igrajo člani RO. — 18.00 Radijska univerza: Razvoj Evrope - II. del. Novi vek: (4) »Dve revoluciji: ameriška in francoska«. — 18.30 Ravel: Pavana za umrlo infantino; Stravinski: Ognjeni ptič, suite. — 19.00 Pomenek s poslušalkami. — 20.40 Slovenski oktet. — 21.00 »Neverjetno, toda res« - 6. zgodba: »Iskanje nesmrtnosti; igrajo člani RO.

številčno zelo močan in tega smo še prav posebno veseli.

Sledil je moški zbor iz Jazbin, edini moški zbor na tem koncertu. Pevci in njihov dirigent, Z. Klanjšček, sami mladi fantje! Njihovi prijetni glasovi so nam segli v srce, da bi jih bili radi še in še poslušali. Da so res mladi, so potrdili sami, ko so nam v slovo zapeli »Pesem mladih ljudi«.

Zadnji je bil na sporedu zbor iz Steverjana, ki ga vodi H. Srebrnič. V izvajanju je pokazal ta zbor izredno živahnost, ki ga je občinstvo takoj priklopilo. Zel je iskreno priznanje, ki je pa bilo tudi zaslužno. Pesem »Debeli Kum« je s svojim šaljivim tonom izzvala pri poslušalcih do-

bro voljo in smeh, da so jo morali ponoviti.

S tem je bil spored koncerta izčrpan. Kar prehitro je minil čas. Lepa pesem je za nas Slovence kakor vsakdanji kruh: nikoli je ni preveč, nikoli se je ne navečimo. Pesem je del našega življenja, del nas samih. Zato smo pa še tembolj hvaležni Zvezi Slov. kat. prosvete, da je ta koncert organizirala, zlasti pa pridnim pevcem in pevovodjem, ki se dela in žrtve ne ustrašijo. V plačilo za trud naj jim bo zavest, da s pesmijo najlepše prispevajo h gradnji naše narodne kulture, obenem pa budijo v vseh, ki jih poslušajo, toplja čustva narodne in katoliške zavesti. **L. S.**

„Zakaj so Slovenci glasovali za vse vrage...?“

Neki prijatelj nam piše resno in zelo odločno pismo, naj damo temeljit odgovor, zakaj so pri zadnjih volitvah glasovali Slovenci za vse vrage, samo za »Slovensko listo« ne. Če ga naš odgovor ne bo zadovoljil, naj nam pošlje svoj naslov, da mu bolj izčrpano odgovorimo v pismu.

Najprej nočemo tajiti, da smo pri teh volitvah napredovali, četudi je naš napredek nezadovoljiv.

Cisto zanesljiv odgovor na njegovo vprašanje ni mogoč, ker so volitve tajne in so nam neznani razlogi, ki so vplivali na poedine volivce. Zdi pa se nam verjetno naslednje.

Slovenci so oddali mnogo glasov demokratičnim, ital. komunistični partiji, ital. socialistični in socialdemokratski stranki, kak slovenski glas so dobili celo mislini, verjetno je večji del glasov obeh independentističnih strank slovenski. Ostanek je dobila Neodvisna soc. zveza (»titovci«) in »Slovenska lista«.

Verjetni razlogi: izborna, kapilarna organizacija demokratov in ital. komunistične stranke. Agitatorji so šli od osebe do osebe. Slovenci živijo izolirani sredi ital. prebivalstva v mnogih mestnih okrajih, četudi živi večina Slovencev Tržaškega ozemlja v mestu samem. Mnogi Slovenci sodelujejo v ital. katoliških društvih, ker ponekod slovenskih ni in ker v nekaterih župnijah ni dušnega pastirstva v slovenščini, posebno v novih župnijah, v katerih je mnogo naših ljudi. Celotni vpliv

otrok na slovenske starše, ki pošiljajo dečo v italijanske šole; to je neverjetno, a po skrbnem opazovanju pridemo do tega. Vpliv italijanskih delodajalcev, četudi so volitve tajne. Nepoučenost in nerazgledanost v politiki: to velja posebno za one, ki so oddali glas independentistom, mislinom. Titovci so dobili več glasov, ker imajo brez dvoma na razpolago večji propagandni aparat, s katerim se mi ne moremo niti od daleč meriti. Končno: Mi nismo organizirani.

Iz tega sledi zaključek, da se moramo organizirati. Po različnih mestnih okrajih in vaseh je treba ojačiti jedra. Da ne bi z gledalo preveč porazno, pravim, ojačiti, namesto ustanoviti. Povsod je možno najti dva, tri ljudi. Počasi bodo zrastle močnejše sekcije. Kakšna sobota za sestanke se vedno dobi, pozneje se lahko vzame v najem skromno zbirališče. Ne moremo čez noč tekmovati z velikimi strankami. Nekaj pa se lahko takoj stori in to se bo jačilo in razvijalo.

Biti moramo realisti, toda pri vsem tem optimisti!

Odobren zakon bolniškega zavarovanja za trgovce

Senat je dne 25. novembra odobril zakon o obveznem zavarovanju trgovcev. Tako bo sedaj zelo velika kategorija poslovnih ljudi deležna zavarovanja v slučaju bolezni in za starost.

Svoboda tiska med Slovenci: peščica Slovencev v zamejstvu in v izseljenstvu bere liste in revije na levi strani, za vse Slovence v domovini pa sameva sredi globoke teme skromna Družina. Tako je slovenske katoličane osvobodil komunizem, ki označja vsem — svobodo in enakopravnost.

vsakdo je z velikanskim trudom vlekel za seboj tisto malo, kar mu je še ostalo. A še tisto je za njegove moči bilo preveč.

Končno smo le prišli. Prišli smo vsi. Prešteli so nas in pregledali, če smo res mi tisti, ki so pisani na listinah.

Začeli smo stopati na voz.

Kakšen je ta voz? Razdeljen je v tri nadstropja. Vsega bi šlo noter 12 oseb: 6 spodaj, 4 v drugem nadstropju, ki bi pa morali pol sedeti in pol stati, in 2 na vrhu. Toda namesto da bi nas bilo 12, so nas natrpali najmanj 24, če ne več. Ta voz »stolipin« je še izda carskih časov. Boljševikom pa se zdi izredno praktičen in zato so napravili še polno drugih takih po starem vzorcu. Stene tega voza so zelo močne in trdne, a okna na hodnikih imajo prosojna stekla, da bi kdo slučajno ven ne pogledal. V oddelkih pa ni oken. Na stropu je majhno okence, ki bi moral služiti za ventilacijo. Toda stvar je ta, da pozimi skozi dežuje, ker se sneg na strehi stali; zato mora ta naprava za zračenje biti pozimi vedno zaprta.

Ko smo odšli na postajo, so nam dali hrano za štiri dni: kruh in ribe. Riba pa so bile tako slane, da jih skoro ni bilo mogoče jesti. Toda bili smo lačni in zato smo jih pač vseeno jedli. Potem je prišla pa žeja. Ali voda je bila odmerjena in zato smo tudi žejo zelo trpeli.

Odhod

Mislili boste mogoče, da smo že na koncu našega potovanja. Nikakor ne. Za sedaj se nismo niti zganili, ampak smo še vedno tu v Moskvi, kajti na mestu so nas držali več kot dva dni in šele na večer tretjega dne smo se zganili proti Uralu, z lahkim odklonom na jug. Morali smo sicer prevoziti kakih 450 km, toda za to smo porabili nič manj kot kakih 20 ur. V jutru 5. dne smo začeli prositi za hrano. Toda straže niso o tem hotele ničesar slišati, rekoč, da smo že dobili, kar nam je šlo. Dali so nam samo dvakrat ali trikrat piti vodo.

Protiv večeru so nam ukazali, naj izstopimo. Vsi opotekajoči se smo odšli proti drugemu vozu, imenovanemu »tjepluška«.

V tem vozu je namreč majhna peč, komaj malo topla in zato se tudi voz tako imenuje. Drugi dan zjutraj so nas na neki zgubljeni postajici med gozdovi spravili iz naših skatel. Zdaj pa nam je ostal še zadnji in najtežji del poti. Hoditi smo morali še kakih 20 minut po visokem, sveže zapadlem snegu, vsi izmučeni, že 24 ur s praznimi želodci; mraz je bil tak, da je vse pokalo in obkrožali so nas razjarjeni stražniki in psi. To je bilo v resnici strašno. Srce mi je bilo, da se je zdelo, da bo vsak hip počilo, a je le vzdržalo; naočniki so se mi zameglili in še bolj vid. A vseeno smo se vsi vlekli dalje.

Z božjo pomočjo smo le dospeli in sicer vsi. Nam se ni zgodilo, kot se je že tolikim drugim skupinam, da je kdo omagal na poti in so ga morali potem vlačiti proti taborišču ali jim je že na poti izdihnil.

Danes je praznik sv. Treh kraljev. Stojimo pred stražo v oddelku št. 13 taborišča Tjemniki. Potem ko smo še precej časa čakali na mrazu, so končno le prišle

oblasti in ukazale, naj odprejo težka vhodna vrata. Drug za drugim gremo skozi in se tako tudi mi pridružimo 30.000 nesrečnikom, ki so tukaj na poboljševalnem delu.

Pozneje so nas odpeljali v naše bivališče. Do konca žalosten prizor! Tla so bila napravljena iz nepravilnih, napol gnilih desk; stene so bile sive in pokrite z glino; okna so bila visoka kakih 40 cm in dolga kaj več kot meter, vsa pokrita z raznimi kosmi stekla ali tudi s papirjem, za počitek so tu bile položene gole deske. Tudi luči nismo imeli, ampak samo čisto navadno petrolejko in še pri tej smo morali paziti, da se nam ni ugasnila, ker je bil zelo slab petrolej. Na sredi tega stanovanja pa je stala velikanska peč, komaj malo topla. Drva, ki so nam jih dajali, so bila zelo slaba in surova, čeprav smo bili sredi gozdov. Pa tudi malo je bilo teh drv in ogenj smo lahko zakurili samo zvečer za tri ali štiri ure. Zato smo vedno trpeli zelo dosti mraza. Mraz smo trpeli med delom in mraz nas je mučil ponoči. *(se nadaljuje)*

Vohun iz Vatikana 29

Po spisu o Petra Leonija
Prir. Mariza Perat

Na postaji

Bilo je točno na Novo leto, ko sem začel svoj križev pot na Kalvarijo. Poslovil sem se od p. Nikolaja in s p. Javorikom in drugim odšel.

Zdaj sem šele začel okušati trpljenje prevoza človeškega blaga na sovjetski zemlji. Nekaj časa smo hodili, dokler nismo prišli do železniškega voza, imenovanega stolipin. Biti je moral res žalosten prizor pogled na nas, ko smo hodili. Bili smo bolj podobni sencam kot pa živim ljudem. Hoditi smo morali hitro in stražilo nas je polno stražarjev in še dva psa. Pred nami in za nami so hodili vojaki, nas podili in kričali na nas kot brezumni. Človek bi mislil, da ženejo divje zveri. Pa to niso bile divje zveri, ampak kvečjemu pohlevne ovce, ki jih ženejo mesnico; saj smo vsi bili že v letih,

Redovna preobleka pri Marijinih sestrah čudodelne svetinje v Gorici

27. nov. t. l. na praznik Brezmadežne s čudodelno svetinjo so Marijine sestre čudodelne svetinje slavile sv. redovno preobleko.

Za to priliko je bila domača kapelica vsa odeta v belo cvetje, saj se je bližal trenutek, ko bo Brezmadežna sprejela med svoje članice v njej posvečeno Kongregacijo mlado cvetko iz prijaznega Steverjana, željno se udejstvovati na karitativnem polju pri strezbi bolnikov.

Preoblečena je bila Anica Maraž, sedaj z redovnim imenom s. Mihel Angela.

Vso slovesnost je vodil preč. g. Demšar C. M. z Dunaja, ki je tudi v temeljitem govoru poudaril vrednost in pomen redovnega življenja.

Vsa slovesnost je potekala kar najpriščneje, tako da so se proti večeru številni sorodniki z najlepšimi vtisi in prijetno razpoloženimi vračali na svoje domove.

Novopreoblečena sestra si želi mnogo posnemalk.

Mladenka, če te kliče Gospod v svojo bližino in če ti je dal samaritanskega duha, da bi rada lajšala bolečino trpečim bolnikom, pridi! Vzvišeno delo, je sreči bolnikom. Priglasijo se lahko na naslov: *Marijine sestre čudodelne svetinje - Gorica, ul. C. Cantù 4.*

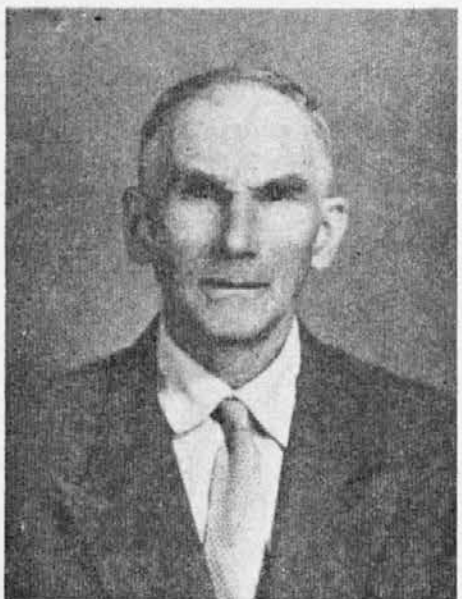
Navodila o delovanju semaforov

Na goriškem Korzu so začeli delovati semafori. Mestni stražniki so zato izdali poročilo s sledečimi napisi:

Pešci naj pazijo na sledeče napise: *rdč* napis ALT znači, da je cesta neprehodna, *zelen* napis AVANTI pomeni, da je cesta takrat prehodna. Če pa se ta napis hitro prižiga in ugaša, naj pešci počakajo na pločniku, če pa so že na prehodu, naj pospešijo korak, ker bo cesta kmalu spet zaprta.

V večernih in nočnih urah bo na semaforu samo obris belega močička, ki se bo naglo prižigal in ugašal. To bo znamenje, da prečkanje ceste ne urejuje semafor, ampak je prižigana le rumena luč, ki opozarja. V takih primerih je vedno dovoljen prehod, vozniki pa bodo morali dati pešcem prednost.

Za voznike veljajo običajna pravila, vendar bodo lahko tudi z zeleno lučjo prečkali križišča in zavili na desno, ker ne bodo srečali pešcev na prehodu. Prve dni naj se pešci in vozniki vedejo zelo previdno, dokler se na nova pravila ne privadijo.

Jožef Kožl, ki je tragično preminil v Podgori dne 18. novembra. — Družina in sorodniki se toplo zahvaljujejo vsem, ki so sočustvovali z njimi, se udeležili pogreba in molili za pokojnika.

455 milijonov za ljudske hiše

Autonomni zavod za ljudske hiše sporoča, da je prispela iz Rima vest o odobritvi nakazila 255 milijonov lir za dokončna dela pri 300 stanovanjih na odkup, ki bodo tako v kratkem dokončana. Prav tako je minister Zaccagnini odobril nadaljnjih 200 milijonov lir za 160 novih stanovanj, ki jih bodo sezidali deloma v Gorici in Trzinu, deloma pa v Ronkah in Gradiški.

Mati božja od češenj blagoslovljena v Št. Mavru

V prijazni vasi Št. Maver na pobočju Sabotina so v nedeljo 27. nov. obhajali praznik sv. Mavra. V zadnjem času je občina popravila trg pred cerkvijo, od ko-

der je tako krasen razgled na Gorico in goriško okolico. V teku so še druga obnovenjena dela. V soboto zvečer je domači g. župnik Stanko Premrl ob navzočnosti prefekta dr. Nitrija in župana dr. Bernardisa blagoslovil lepo kapelico in sliko Matere božje s češnjami. Slika predstavlja Mater božjo z Jezuškom, ki drži v rokah šopek češenj.

Smrt goriškega srebrarja Lebara

V goriški bolnici je pretekli petek nenadoma umrl znani goriški srebrar Jožef Lebar, ki je imel svojo delavnico poleg goriške stolnice v ulici Marconi. Imel je 64 let in v svoji dolgoletni službi je izvršil nešteto lepih del za goriške in tudi druge cerkve. Znan je bil širom naše dežele kot vreden in pridni obrtnik.

Dve mladi žrtvi prometnih nesreč

Pretekli teden so v Gorici pokopali dva mlada fanta — žrtvi prometne nesreče

Skavtinje so nastopile

V Marijinem domu v ul. Risorta so bile že vse mogoče prireditve, so se igrale razne igre, se vršile akademije, a v nedeljo 20. nov. je bilo nekaj posebnega. Nastopile so prvič naše skavtinje in so pokazale nekaj iz svojega skavtskega življenja.

Dvorana je bila nabito polna. Med gledalci je bilo dosti mladih ljudi. Prireditev je počastilo šest duhovnikov. Med njimi je bil tudi starešina slovenskih tržaških skavtov prof. Theuerschuh.

Ena skavtinja je v govoru razložila, da se skavtinje delijo v tri stopnje: najmlajše, od 7. do 11. leta, se imenujejo *veverice*, srednje, od 12. do 16. leta, so *vodnice*, in skavtinje od 16. leta naprej se imenujejo *popotnice*.

Slišali smo, da si že veverice morajo pridobiti znanja in spretnosti v mnogih rečeh, ki so jim koristne: poznati morajo natančno kraj, kjer bivajo, mesto, svojo deželo; spoznavati morajo rastline in živali; vedeti morajo, kako naj si utrjujejo svoje zdravje; znati morajo nekatere stvari za prvo pomoč; izvežbati se morajo v mnogih hišnih opravilih. Pridno se morajo učiti krščanskega nauka, drugače sploh ne morejo biti prave skavtinje. Veverice rade molijo, hodijo k maši, prejemajo sv. zakramente, lepo praznujejo nedelje in praznike. Imajo zvoje zakone, v katerih obljubijo, da bodo vedno ubogljive, bodo koristne drugim in bodo vedno držale svoje reči v redu. Pri obljubi, ki jo slovesno naredijo, ko vstopijo v skavtsko organizacijo, se obvežejo, da bodo zveste Bogu in domovini, bodo ubogale svoje starše in bodo vsak dan naredile kakšno dobro delo drugim ljudem.

Mnogo več, kakor od najmlajših zahteva skavtska organizacija od srednjih, od vodnic. Vse je pri njih izpopolnjeno in poglobljeno. Povečati morajo svoje znanje narave, se bolj zanimati za svojo deželo in svoj narod; utrjevati si morajo svoje zdravje; same morajo pripraviti vse potrebno za izlete in taborjenje; poglobiti morajo svoje versko znanje in duhovno življenje; rade pomagajo v župniji pri apostolskem delu.

Popotnice, skavtinje od 16. leta naprej, se pripravljajo na življenje, da bodo postale dobre matere in gospodinje, vestne v svojem poklicu in bodo živele po svoji veri.

Sledil je prizor lutk, ki so jih igrale štiri skavtinje. Veverice so ljubko uprizorile štiri letne čase, vodnice od Sv. Vincenca so igrale smešen prizor zdravnikarja in skavtinje iz Boršta spevoigro.

Zadnji prizor ob tabornem ognju je navdušil vse. Skavtinje od Novega Sv. Antona so pokazale, kako so preživele večere, ko so poleti taborile pod Ojstrnikom. Voditeljica Natuška je razložila pomen ognja, vse so ponovile skavtske zakone, Nadja je vse natančneje razložila in potem je sledilo dovršeno dvoglasno petje naših narodnih pesmi, rajanje, pripovedovanje smešnic, muziciranje z glavniki. Zaključila je prizor skavtska molitev in mednarodna skavtska pesem slovesa. Gledalcem se je zdelo, kakor da doživljajo skupaj z igralkami čar ob večernem tabornem ognju v planinah.

Dve uri je trajala prireditev s prav kratkimi odmori, pa bi še kar naprej gle-

pri Krminu. 25-letni Giorđano Predovini je umrl med prevozom v krminsko bolnišnico, medtem ko so 21-letnega Guida Resna sprejeli v bolnišnico v Krminu v zelo resnem stanju. Odrezali so mu najprej stopalo desne noge, a ker se je razširila zastrupitev, so mu morali nogo popolnoma rezati. Vse strašne bolečine je prenašal z izredno vdanostjo. Pred drugo operacijo je sam prosil za spoved in sv. obhajilo in tako pripravljen je vdan sprejel ponovno trpljenje in tudi smrt, ki je kmalu po operaciji nastopila. Ko so njegovi svojci jokali okrog postelje in se spraševali, zakaj se je to moralo zgoditi, je mirno odgovoril: »Ni nobenega zakaj. Zgodila se je samo božja volja.«

Oba pogreba mladih fantov se je udeležilo ogromno ljudstva.

Božična nagrada za slikarje

Pod pokroviteljstvom društva prijateljev kulture in umetnosti bodo tudi letos otvorili v kavarni Teatro razstavo slikarjev. Slikarji, ki se hočejo udeležiti tega natečaja, naj se javijo v kavarni Teatro do 10. decembra. Slike pa morajo poslati do 20. decembra. Razsodišče bo nato zbralo 25 najlepših slik za razstavo, izmed katerih bodo najlepše tudi nagradili.

Skavtinje so nastopile

dali prijetne naravne prizore mladine, ki se navdušuje za nekaj zdravega, lepega in dobrega.

Naj bi se še večkrat ponovili taki nastopi mladine na naših odrih. Sedaj pričakujemo, da se kaj kmalu pokažejo naši skavti.

Z Brega

Lepa sončna nedelja pretekli teden je tudi mene zvalila iz hiše. Mahnil sem jo naravnost proti Bregu. Prva postaja je bil Boršt, kjer še vedno ne morejo pozabiti težke in nenadomestljive izgube, ki je doletela Borštane, Brežane in vse primorske Slovence s smrtjo blagopokojnega msgr. Franca Malalana. Vsak, ki ga je poznal in gre sedaj mimo župnišča, kar ne more verjeti, da ga ni več med nami. Vsakdo zna kaj povedati o njem: temu je pokojnik pomagal v tej zadevi, onemu v drugi, tretjemu je dal pameten nasvet itd. itd. Veličasten pogreb je pokazal, kakšno spoštovanje je do njega imelo ljudstvo. Saj ni bilo bližnje in daljne vasi, ki bi ne bila z dostojno udeležbo zastopana pri pogrebu. Prihiti so ljudje z vseh krajev, s tostran in onstran meje. Umrli je z njim duhovnik, kot je malo takih, in mož, kot jih danes skoro ne dobimo nikjer več. Zato pa nas je njegova smrt toliko bolj prizadela. Naj uživa mir v domači zemlji kot sin, ki je bil vreden.

Sonce je že padalo v Tržaški zaliv, ko sem se odpravil proti Boljuncu in Dolini. Moj prvotni namen je bil, da bi napravil lep prehod tudi v dolino Glinščice, toda znanci in prijatelji so me zadrževali pri kozarčku domačega. Povedali so mi, da se je vino letos dobro učistilo in da se bo tudi laže prodalo kot lani.

Nato je beseda padla na zadnje volitve. Vprašal sem, kako gledajo na izid volitev v dolinski občini. Odgovorili so mi, da ni prav nič tragičnega, čeprav so demokrati močno narastli. To je le Pirova zmaga, ker nobena stvar, ki prehitro zraste, ni zdrava in trdna. Tako je tudi z Democrazio Cristiano v Dolini, katere voditelj je občinski uradnik Virgilio Gerli, ki je bil obenem tudi imenovan za vodjo urada Neposrednih obdelovalcev (Coltivatori diretti), da bi tako laže pridobival naše ljudi za svojo stranko. Te namere pristojnih krogov iz Trsta vsi zavedni občani obojamo. Sindikat in stranka imata vsak svojo specifično nalogo, zato morata biti ločena. Zaradi tega, dokler bo Sindikat v službi stranke (kot je to primer v Dolini), ne bo imel zaupanja ljudi, ki znajo razločevati sindikalno borbo od politike.

Omenjeni g. Gerli V. je takoj po volitvah dal javno izjavo na radiu, v kateri je naznanil, da bo čez štiri leta Democrazia Cristiana pokosila Slovensko listo. Noben zrel politik bi ne dal take izjave. Pregovor pravi, da je treba vrabca najprej ujeti in šele nato ga oskubsti. — Nato so mi povedali še to zanimivo stvar, da je namreč Democrazia Cristiana dobila največ glasov tam, kjer ljudje najmanj hodijo v cerkev. To pomeni, da niso volivci volili DC po svojem (krščanskem) prepričanju, ampak iz najrazličnejših interesov. Odtod tako nenaraven napredek DC v do-

V Marijinem domu v Rojanu bo v ponedeljek 5. decembra

MIKLAVŽEVANJE

Začetek ob 18. uri.

linski občini. Zaradi tega si stranka DC od takih trenutnih volivcev nima nič kaj dobrega obetati. Kako naj krščanska stranka uspeva tam, kjer zanjo volijo večinoma ljudje, ki vidijo cerkev le od zunaj? Zato taka stranka ne more imeti bodočnosti v naših občinah. Prihodnje volitve bodo ta naš dvom gotovo potrdile. S tem v zvezi so mi povedali še razne druge zanimivosti, h katerim se bom ob priliki povrnil.

Opazovalec

Barkovlje

Vrste se redčijo...

Pretekli teden je zadelo Barkovlje težka izguba. V torek 22. t. m. je kot žrtev cestne nesreče tragično preminula gdč. Ržka Pertot.

Pokojnica se je odlikovala po svojem klenem in vedrem značaju in izredni srčni dobroti. Kot poklicna šivilja je je v naši vasi dolgo vrsto let vršila svojevrstno poslanstvo. Svoje vajenke — in ni jih bilo malo — je ne samo večje usposabljala za strokovno delo, ampak jih je kot prava ljubica tudi vzgajala in jim iz svoje bogate notranjosti delila srčno kulturo.

Kakor širi ogrevajoči ogenj naokrog svojo toploto, tako se je iz male, preproste šivalnice na »kortu« razlivala Rožkina domačnost in dobrotost po vsej sosesčini, po bližnji in daljni okolici. Za vsakega je imela toplo, razumevajočo besedo, neštokrat nudila materialno pomoč. Molitev je bila njena moč, ki jo je črpala vsak dan ob Studencu življenja v domači cerkvi in jo usposabljala, da je bila prerano osiroteli družini, ob vseh življenjskih udarcih steber in opora.

Kot zavedna, živo čuteča Slovenka je živela in trpela za narodnim življenjem na tem našem prelepem koščku domače grude...

Nasilna smrt jo je zadelo še polno moči in zdravja in jo izrgala krog njenih domačih in vseh, ki so jo ljubili in cenili — a ne nepripravljeno!

Ko je obsuta s cvetjem ležala v svoji šivalnici, smo živo občutili resnico: ni vse končano s smrtjo. Tako zglede, požrtvovalno, samo za druge izživeto življenje, mora nekje dobiti plačilo! Trije duhovniki, č. g. župnik, oba č. g. kaplana, obilna udeležba pri pogrebu, pretresljivo zapeta žalostinka v cerkvi, vse to priča, kakšen ugled je gdč. Rožka uživala med nami.

Bog naj ji bo bogat plačnik. Globoko prizadeti družini najiskrenejše sožalje in sočustvovanje.

Japonske volitve

Politična negotovost je po izidu parlamentarnih volitev na Japonskem povsem izginila. Kljub siloviti gonji, ki so jo pred meseci zagnali japonski socialisti proti japonsko-ameriški obrambni pogodbi, je vladna liberalna stranka predsednika Ikede odnesla nepričakovano široko zmago. Dobila je 296 poslanskih mest od razpoložljivih 467, torej absolutno večino. Tako bo lahko nemoteno izvajala svojo notranjo in zunanjo politiko.

Socialisti so dobili 145 poslancev, socialdemokrati 17 in komunisti 3.

Sedanja vlada predsednika Ikede je zahodno usmerjena.

OBVESTILA

SIRSI ODBOR ZA KAT. DOM V GORICI je na seji sklenil, da se bo vsak mesec darovala sv. maša za žive in pokojne dobrotnike Kat. doma v Gorici. To mašo bo daroval vsako prvo soboto v mesecu msgr. Alojzij Novak v stolnici ob 9.30.

Prvič se bo sv. maša darovala prihodnjo soboto 3. decembra.

Zveza slov. katoliške prosvete iz Gorice se zahvaljuje vsem pevovodjem in pevcem, ki so nastopili na koncertu dne 27. nov.

Zveza slov. katoliške prosvete iz Gorice sporoča, da se bo tudi letos vršila božična proslava dne 26. dec. pop. v gor. stolnici.

Izšel je koledar Marijanišča in Alojzijevišča. — Priporočamo!

V zbirki KNJIZIC je izšla nova številka z naslovom: Sveti krst — prerojenje; spisal dr. Fr. Knific. Dobi se v župniščih in v naših knjigarnah. — Cena 50 lir.

OTROKE NA OPCINAH čaka sv. Miklavž v ponedeljek zvečer v dvorani Marijanišča. — Otroci, ne zamudite!

TECAJ ZA RUSČINO IN VZHODNO VPRAŠANJE. - VZHODNI KROŽEK v Trstu pričinja tečaj za ruski jezik in književnost ter za vzhodno vprašanje. Namenjen je predvsem visokošolcem in mladim izobražencem. Lekcije bodo ob petkih od 15.30 do 17.30 v ulici Trento 2, prikratk dne 2. decembra t. l. Tečaj bo trajal štiri mesece, to je do Velike noči 1961. — Vpisati se je mogoče do 10. decembra na naslov: Vzhodni krožek, Via Trento 2, Trst-Trieste.

URA CESCENJA za duhovniške poklice bo v adventnem času vsak četrtek od 5. do 6. ure pop. pri Starem Sv. Antonu v Gorici. — Vabljeni!

SLOV. VINCENCIJEVA KONFERENCA v Trstu priredil v ponedeljek 5. decembra ob 6. uri pop. MIKLAVŽEVANJE v dvorani v ulici Risorta, 3. — Vstopnice dobite pri vходу. — Od 17. ure dalje pa bo sv. Miklavž na razpolago staršem.

DAROVI

Za Mladinski dom v ul. Scorcola 26 je kupila Karolina Suligoj kelih; za opremo oltarja K. F. darovala 900 lir.

Za Katoliški dom: D. S., Gorica 2.000; P. S., Gorica 1.000; I. C., Gorica 1.000; N. N., Gorica 1.000; N. N., Gorica 50.000; B. M. A. 5.000; B. + R. 2.000; Leopold Gorjup 10.000; Smrekar-Grmek 2.000; N. N., Gorica 36.000; pevski zbor DMD ob desetletnici smrti č. g. voditelja msgr. Mirka Brumata 3.000; poverjenica Z. P. mesečni prispevek za november 5.000 lir.

Za Slovensko sirotišče: Družina Prinčič iz Trzica ob smrti ljubljene očeta s prošnjo, da bi zanj molili 2.000; gdč. Fani Zivec 1.000; St. Maver: v denarju 2.200, 203 kg krompirja, 126 kg jabolk, 19 kg koruze, 3 kg fižola; Pevma in Oslavje: v denarju 10.000, 330 kg krompirja, 140 kg jabolk, 50 kg kakov, 50 kg koruze, 3 kg oreh. — Vsem plemenitim dobrotnikom se iskreno zahvaljujemo ter se jih spominjamo v molitvi.

Za KG: S. D. iz Rima 10.000 lir.

Za Alojzijevišče: H. A., Opčine 2.000; bivši gojenec 1.000; N. N., Barkovlje dve krat po 1.000; S. A., Trst 500; N. N., Rojan 1.000; za zastor dve Openki 4.000; P., Dolina 1.000; N. N., Opčine v spomin pokoj. Malalana za zavod 1.000 lir. — Vsem izrednim dobrotnikom Bog povrni!

Ravnateljstvo

SOCIETA' CATTOLICA DI ASSICURAZIONE

— Ustanovljena v Veroni 1. 1896 —

--- Kapital in rezerve 7 milijard lir ---

Zavarovalnica vam nudi pod najboljšimi pogoji zavarovanje proti tož. požaru, tatvini, prometnim nesrečam. Obrnite se na Glavno agencijo v Trstu: ulica S. Nicolò 7 - Tel. 24-136.

OGLASI

Za vsak mm. višine v širini enega stolpeca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

+

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je v nedeljo 27. novembra nenadoma umrl naš ljubljeni oče

PRINČIČ KAREL

Na njegovo željo ga bomo pokopali v njegovi rojstni vasi v Kozani. Zahvaljujemo se vsem, ki so z nami sočustvovali ob tej težki izgubi.

Tržič - Moša - Kozana, 28. nov. 1960.

SOPROGA in OTROCI